

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนบ้านเขาชีฝอยให้มีทักษะการเรียนรู้ในการใช้ชีวิต” จัดอยู่ในประเด็น “เด็ก เยาวชน” มีขอบเขตการดำเนินงานระดับหมู่บ้าน ดำเนินการในพื้นที่บ้านเขาชีฝอย หมู่ 3 ตำบลเขาชีฝอย อ.ทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี โดยมี OUTPUT ของงานที่สำคัญ คือ

- 1) ได้แนวทางการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานที่จะส่งเสริมการเรียนรู้การใช้ชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน
- 2) ได้แนวทางการนำต้นทุนทางสังคมมาใช้ในการสร้างการเรียนรู้การใช้ชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน และ
- 3) ได้แนวทางพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการเรียนรู้การใช้ชีวิต โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานโครงการคือ สร้างความเข้าใจโครงการกับพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ผู้นำ คนในชุมชนเด็กและเยาวชน รวมถึงสร้างทีมเด็กและเยาวชน เตรียมความพร้อมเด็กเยาวชน และทีมวิจัย : ฝึกการสังเกต การคิด การตั้งคำถาม การเขียน ถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานและกิจกรรมที่สร้างการเรียนรู้การใช้ชีวิตจากอดีตจนถึงปัจจุบัน กิจกรรมศึกษาต้นทุนทางสังคมของชุมชน ประชุมประจำเดือน พุดคุยแลกเปลี่ยนของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ผู้นำ คนในชุมชนเด็กและเยาวชน และสรุปบทเรียน/ถอดความรู้การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน

จากข้อมูลการเลี้ยงดู หลานในชุมชนและกระบวนการอบรมเลี้ยงดูหลานพบกระบวนการอบรมเลี้ยงดูหลานของบางครอบครัวมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เรียนรู้จากการประกอบอาชีพอยู่แล้ว เช่น การเพาะเห็ด ย่างปลา ปลูกมะละกอ ค้าขาย พบว่ากิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการเรียนรู้ที่แฝงไว้ในวิถีชีวิตประจำวัน และกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกันในชุมชนท้องถิ่น เป็นกระบวนการหนึ่งที่คนในชุมชนพยายามสร้างสิ่งไว้ให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อประดับประดาหลาน หลานออกจากสิ่งไว้ที่หลากหลายอื่นๆ ในสังคม ที่อาจจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของหลานในทางลบ เพื่อให้ลูก หลาน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ในชุมชน และทรัพยากรท้องถิ่นเป็นเครื่องมือสร้างกระบวนการเรียนรู้

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการวิจัยถือเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ในชุมชนที่เป็นสิ่งไว้ในด้านดี ให้เด็ก เยาวชน ได้เรียนรู้ และพัฒนาตัวเองผ่านกระบวนการกิจกรรม ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมที่จะป้อนสิ่งไว้ให้เกิดขึ้นในชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เพราะอัตราของคนทำงานเป็นเหตุให้การประสานงานเพื่อสร้างกิจกรรมว่างเว้นลง แนวทางการพัฒนาทักษะเด็กบ้านเขาชีฝอยอาจเป็นประเด็นที่เกินจะตัดไม้แฉ่งให้อ่อนลงมาสอดรับกระบวนการได้ แต่กลุ่มคนทำงานประเภทไม้แฉ่งในเขาชีฝอยเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมได้ แต่กระบวนการสร้างทักษะให้เด็ก เยาวชนนั้นจำเป็นจะต้องมีพี่เลี้ยงดำเนินการเป็นหลักเพื่อสร้างสรรค์กระบวนการให้เด็ก เยาวชนโดยตรง และให้เด็ก เยาวชน ลูกขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้วยตัวเองในอนาคตแต่ต้องใช้เวลาเพื่อการสร้างกลุ่ม เด็ก เยาวชน รุ่นใหม่มาทดแทน